

‘Ze hadden tot as verpulverd kunnen zijn’

Was er sprake van een gerichte actie tegen de Dodewaardse kerncentrale of hebben twee malloten uit baldadigheid een domme stunt willen uithalen? Dat is de grote vraag die politie, gemeente, kerncentrale en elektriciteitsbedrijf NUON bezighoudt na de sabotage van een hoogspanningsmast, zaterdagmiddag, bij de centrale.

Door HARM GRAAT

DODEWAARD – Twee mannen klommen afgelopen zaterdag rond vier uur zeker twintig meter omhoog in een hoogspanningsmast in Dodewaard. Ze slaagden er, met gevaar voor eigen leven, in om met behulp van een geprepareerde stok en een draad kortsluiting te veroorzaken.

„Maar waarom?“, vraagt de Dodewaardse burgemeester W. de Laat zich twee dagen na dato af. „Als hun actie was bedoeld om de kerncentrale te ontregelen, dan zijn de daders bepaald niet bij de tijd. Immers, de kerncentrale ligt

al een jaar stil en hun actie kon dan ook geen enkele invloed hebben.”

Al was het maar omdat de bewuste elektriciteitsmast niet meer wordt gebruikt, licht woordvoerder J. Rauwen van de kerncentrale toe. „De leidingen werden tot het stilleggen van de centrale gebruikt om opgewekte stroom af te voeren. Nu hebben ze geen functie meer. Ook niet voor het koelen van de splijtstofstaven die inmiddels uit de kern zijn gehaald en in een tijdelijke opslagruimte liggen. Dat gebeurt namelijk met stroom uit het gewone, ondergrondse elektriciteitsnet.”

Zelfs al was de kortsluiting veroorzaakt toen de centrale nog stroom opwekte, dan zou dat niet tot gevaarlijke situaties hebben geleid, zegt Rauwen. „De stroomvoorziening voor de koeling van de splijtstaven wordt dan automatisch overgenomen door noodsystemen. We waren en zijn op alles voorbereid. Dat moet. Maar nogmaals: zaterdag was er helemaal

niks aan de hand. We kregen een kortsluitingsmelding binnen, maar daar hebben we verder niets mee gedaan. We hebben ook helemaal niet gedacht aan sabotage.”

Vraagtekens bij ‘aanslag’ op mast centrale Dodewaard

Elektriciteitsmaatschappij NUON, eigenaar van de mast, denkt daar inmiddels wel aan. „We gaan bij de politie aangifte doen van sabotage van een elektriciteitsmast“, laat woordvoester F. Verdeuzeldonk weten. „Overigens is de schade aan de mast zeer gering. We laten niets repareren, want de masten bij de centrale staan op de nominatie om opgeruimd te worden. Ze zijn overbodig geworden.” Ook de NUON snapt niet welk effect de daders met hun actie hoopten te bereiken. „In 1982 is er op dezelfde mast óók een aanslag

gepleegd. Op ongeveer dezelfde wijze, met behulp van een draad. Maar toen was de kerncentrale nog in bedrijf en erg omstreden.” Behalve over het motief verbazen alle betrokken instanties zich over het enorme risico dat de twee daders zaterdag hebben genomen. In 1982 hebben de saboteurs aanmerkelijk minder gevaar gelopen, weet Verdeuzeldonk. „Toen hebben ze vanaf de grond een draad over de elektriciteitsleidingen gegooid. Dit keer zijn ze ook in de mast geklommen. Tot vlak bij de draden. Ontzettend gevaarlijk, want er staat 150.000 volt op de leidingen. Onze mensen zijn dan ook van mening dat de twee verwondingen opgelopen moeten hebben door de kortsluiting. Brandwonden, lasogen of verwondingen van een mogelijke val uit de mast. Zelf gaan onze mensen niet meer dan tien meter de mast in. En dan alleen wanneer

de stroom is uitgeschakeld.” Volgens burgemeester De Laat hadden de twee ter plekke gecremeerd kunnen worden. „Experts vertelden mij dat ze voor hetzelfde geld tot as verpulverd waren.” De politie bevestigt dat: „De twee mannen hebben gespeeld met hun leven.”

Alleen de daders zelf zullen het hoe en waarom van hun sabotage-actie kunnen toelichten, denkt de politie, die vooraansnog geen aanwijzingen heeft dat er sprake is van een aanslag. „Ze zijn nog voortvluchtig. Pas als we ze hebben, weten we of het een actie tegen de kerncentrale was of gewoon baldadigheid.”

De Laat wijst erop dat de daders er na hun sabotage-actie in een gestolen auto vandoor zijn gegaan. „Dat lijkt me niet het werk van milieu-activisten. Die zouden in een *Calder B-snattijg land* gekomen.”